

■ SCHULDENCRISIS EN ONMOGELIJKE BEZUINIGINGEN IN GRIEKENLAND

Zwemmen of verzuipen voor Griekse werknemers en vakbonden ?

Eind december 2011 gaf Christos Triantafyllou, economist en medewerker van het labour institute van de Griekse vakbond GSEE, een lezing aan de vormingmedewerkers van het ABVV over de crisis in Griekenland en de impact er van op de werknemers, de vakbonden en het sociaal overleg. Het werd een schokkend verhaal.

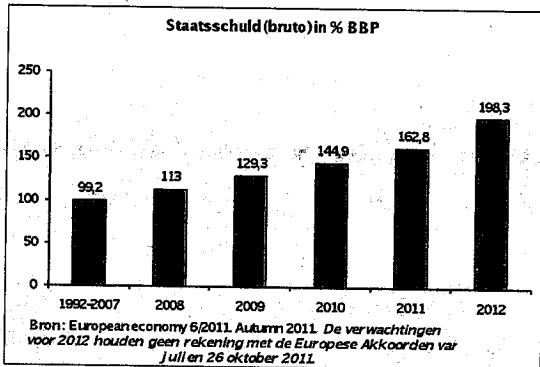
Die week verschenen er in de Belgische pers artikels dat er voor het eerst in 50 jaar in Griekse scholen voedselbonnen werden uitgedeeld aan ondervoede kinderen. Tegelijkertijd berichtten veel kranten over zowel de Griekse fraudeurs, de profiteurs en belastingontduikers als over de positieve verhalen van "overlevers".

Griekenland moet besparen. Maar ook in België komen steeds meer bezuinigingsmaatregelen op ons af. Voor de landen uit de eurozone is Griekenland het labo van Europa.

GSEE, de "General Confederation of Greek Workers", is de derde grootste vakbondskoepel in Griekenland, opgericht in 1918 en lid van het Internationaal Vakverbond IVV. De GSEE bestaat uit 83 verschillende werknemersvakbonden en 74 departementele confederaties.

EVOLUTIE VAN DE GRIEKSE STAATSSCHULD

Na een lange periode van economische groei komt Griekenland in 2010

onder invloed van de crisis van de staatsschuld terecht in de zwaarste structurele crisis ooit. De crisis van de overheidsfinanciën gaat gepaard met een betalingsbalanscrisis. Het politieke systeem begint te wankelen.

INTERNE OORZAKEN: MASSALE VERSPILLING EN FRAUDE

De overheidstekorten waren niet zozeer te wijten aan de uitgaven (die in de buurt van het Europese gemiddelde lagen), maar wel aan een gebrek aan (fiscale) inkomsten, waardoor een ontsporing ontstond. Sinds jaren bestond er in Griekenland een grote fiscale fraude, belastingontwijking, cadeaus aan de rijken en was er nauwelijks controle op het openbare geld waardoor corruptie en verspilling welig kon tieren. Door deel uit te maken van de eurozone daalden de rentevoeten. De handelstekorten werden dan ook grotendeels gefinancierd door bankleningen. Griekenland sloot zo langetermijnleningen af tegen een lage rentevoet, vnl. van Duitse en Franse banken, om o.a. Duits en Frans militair materieel te kopen.

Na jaren van deficit vertaalde zich dat in een totale overheidsschuld van 360 miljard.

OOK EXTERNE FACTOREN DEDEN DE SCHULD STIJGEN

Eerst en vooral was er de internationale financiële crisis, de speculaties, de rol van de ratingbureaus en daarbij de neoliberale koers van de EU en de ongebreidelde macht van de financiële markten. Daarnaast was er een gebrek aan bereidheid bij de regeringen van de eurozone om de gemeenschappelijke munt te stabiliseren toen de schulden crisis uitbarstte. De Duitse conservatieve regering liet deze situatie systematisch en te lang aanslepen en besliste dat Griekenland gestraft moest worden voor hun laksheid en corruptie en als voorbeeld dienen voor andere landen.

In de populistische pers werden alle Grieken bestempeld als de 'lui' en Griekenland als de 'Club Med' van het Zuiden.

De markten profiteerden van het getwijfel en de verdeeldheid binnen Europa om Griekenland aan te vallen. Pas in mei 2010 werd een eerste steunplan voor Griekenland klaargestoomd, onder impuls van de landen uit de eurozone en het Internationaal Monetair Fonds (IMF).

Griekenland krijgt 110 miljard euro in de vorm van leningen aan een intrestvoet van 5,5% (i.p.v. voordien 1,3%) voor een periode van 3 jaar (mei 2010 - juni 2013). Maar om die lening te krijgen moet Griekenland een bezuinigingsplan uitvoeren om de overheidsfinanciën te herstellen en het banksysteem te stabiliseren.

De opgelegde aanpassingen door de Europese Unie, de Europese Centrale Bank en het IMF is nooit eerder gezien:

- een economische aanpassing via een budgettaire shocktherapie en structurele maatregelen;
- het overheidstekort moet teruggebracht worden van 15,4% van het BBP in 2009 naar 9,4% in 2010 en naar 2,6% in 2014!
- door de beperking van de overheidsuitgaven moeten de inkomsten met 36% stijgen.

Dat zoiets onrealistisch is, beseft iedereen.

Op het vlak van de uitgaven moet er gesnoeid worden in de lonen van de overheidssector, de pensioenen van de overheids- en privésector, de overheidsinvesteringen, de werkingsuitgaven van de ministeries en de lokale besturen, de staatsdotaties voor de sociale zekerheidsinstellingen, lokale besturen en het openbare onderwijs.

De inkomsten moeten snel stijgen maar zijn ook sociaal onrechtvaardig

De indirecte belastingen moeten sterk stijgen: de BTW gaat van 8% naar 13% en van 18% naar 23%; ook de accijnzen op sigaretten, alcohol en brandstoffen verhogen. Er wordt teruggekomen op een aantal nieuwe maatregelen m.b.t. fiscale gerechtigheid bij het innen van de inkomstenbelasting. Er komt een belastingverlaging op de niet-uitgekeerde winsten van ondernemingen, maar de fiscale voordelen voor de rederijen, de banken en de kerk blijven bestaan. Er komt een fiscale amnestie voor fraudeurs. En er worden nog steeds geen noemenswaardige inspanningen gedaan om belastingontduiking tegen te gaan.

Paniekreactie

Om het gat van de fiscale inkomsten in 2011 te vullen keurt de regering in een paniekreactie een aantal sociaal heel onrechtvaardige maatregelen goed zoals:

- een solidariteitsbijdrage op reeds betaalde belastingen;
- een speciale belasting op onroerend goed die geïnd wordt door de elektriciteitsmaatschappij die ermee dreigt de elektriciteit af te sluiten bij niet-betaling;
- verlaging van de minimumgrens voor inkomstenbelasting (5.000 euro/jaar – Resultaat: iemand die nu 440 euro/ maand verdient, moet nu ook al belastingen betalen);
- schrappen van de meeste bestaande belastingaftrekken.

Ook **structurele hervormingen** moeten de overheidsuitgaven verminderen. Naast de reorganisatie van de overheidsdiensten, de fiscale administratie, het gezondheids- en onderwijsstelsel, de pensioenen van de privé- en overheidssector moeten ook vele overheidsdiensten en bedrijven afgeschaft of geprivatiseerd worden. Staatsgebouwen moeten verkocht worden of in concessie gegeven worden. Het aantal ambtenaren moet drastisch verminderd worden.

SNOEIEN IN ARBEIDSVOORWAARDEN EN COLLECTIEF OVERLEG

In de overheidssector

- Horizontale loonsvermindering waardoor de lonen ineens met 7 tot 55% dalen.
- Technisch werkloos maken van tienduizenden ambtenaren (lees: verdoken ontslagen)
- 'Haircut' op de lonen (= verlaging met 35% van de lonen) in 11 overheidsbedrijven in het vooruitzicht van hun privatisering.

In de privésector

- Bevriezing van de lonen in de privésector gedurende 3 jaar.
- Vermindering van de kostprijs van overuren met 20%.
- Vermindering van de maximumduur van de opzeg (van 24 naar 6 maanden).
- Afschaffing van ontslagvergoedingen gedurende het 1e jaar voor contracten van onbepaalde duur.
- Verhoging % collectief ontslag (van 2 naar 5% per maand).
- Verhoging maximumduur uitzendarbeid (van 12 naar 36 maanden).
- Vermindering kosten deeltijdse contracten.
- Verhoging maximumduur contracten van bepaalde duur (van 24 naar 36 maanden)
- Zeer speciaal deeltijdwerk, "job rotation" genoemd waardoor de werkgever eenzijdig het aantal per week gewerkte dagen kan verminderen gekoppeld aan een proportionele loonsvermindering.
- Voordelen voor maatregelen ter bevordering van de annualisering van de arbeidstijd en flexibele werkuren.

Impact op collectief overleg & loonvorming

- Invoering van een nieuw soort "bijzondere" bedrijfs-cao's waarvan de inhoud negatief kan zijn voor werknemers in vgl. met sectorale of beroepsgebonden cao's.
- Op de helling zetten van het principe "de voor werknemer meest gunstige cao is van toepassing".
- Versterking van de patronale invloed in bemiddelings- en verzoeningsprocedures.
- Invoering van de mogelijkheid tot sluiten van cao's die onder de nationale interprofessionele cao tot vaststelling van het minimumloon liggen (zou nu 300 euro bedragen).
- Eerste aanwerving van jongeren tussen 16-24 jaar via "jaarlijkse leercontracten", bezoldigd à 80% en 70% van nationaal minimumloon.
- De dreigende werkloosheid bevordert de omzetting van voltijdse in deeltijdse contracten.

DE LAATSTE BOM: DE SOCIALE ZEKERHEID

Hakbijl in de uitgaven

Het aanpassingsprogramma 2012-2015 blijft een enorme inspanning (6,7 miljard) vragen d.m.v. een verlaging van de uitgaven van het ministerie van Arbeid en de Sociale Zekerheid

Inkomsten: daling door de recessie

De economische recessie leidt tot een afname van de sociale bijdragen: explosie werkloosheid (18 % in augustus 2011) en daling lonen in privésector (-7% in 2011). Het verlies voor de sociale kassen wordt op 6 miljard in 2011 geraamd.

"Haircut" overheidsschuld: de leefbaarheid in gevaar

Een "haircut" op de Staatsschuld van 50% zou leiden tot een verlies van 12 miljard voor de sociale zekerheid: verschrikkelijke gevolgen voor de uitkeringsgerechtigden.

BESLUIT: BESPARINGEN WERKEN NIET ... LEVE NIEUWE BESPARINGEN!

Het plan dat sinds anderhalf jaar toegepast wordt om de tekorten te verminderen en de concurrentiekracht te verbeteren d.m.v. "interne devaluatiemaatregelen" leidt nergens toe.

Op het niveau van de reële economie zien we een diepe recessie, bedrijfssluitingen, deregulering arbeidsrelaties, explosie van de werkloosheid, afbouw van de sociale bescherming, verarming van een groot deel van de bevolking door drastische vermindering van de lonen, de pensioenen, de sociale uitkeringen en de inkomens.

Paradox van de begroting 2012: die erkent dat de recessie de voornaamste oorzaak is van het niet halen van de begrotingsdoelstellingen, MAAR voorziet in nog scherpere anti-economische en antisociale maatregelen. Begrijpe wie kan.

De Griekse regering ontslaat dit jaar 15.000 ambtenaren. Daarmee komt de Griekse regering tegemoet aan een van de eisen van de EU, de ECB en het IMF in ruil voor een nieuwe lening van 130 miljard euro. Op 7 februari hielden de Griekse vakbonden opnieuw een 24 urenstaking. De Griekse regeringspartijen staan voor een verscheurende keuze. Ofwel geven ze toe en worden ze bij de komende parlementsverkiezingen afgeslacht of ze geven niet toe en gaat het land in maart failliet.

Op 29 februari volgen er in elk geval acties in alle Europese landen. Want wij willen een sociaal Europa! Kijk op www.abvv.be